N°. 162. A°. 1839.

ARNHEMSCHE COURANT.

Zaturdag 12 October.

TURKIJE.

Konstantinopel, *18 sept.* Het Turksche driemanschap, waarop men meende staat te kunnen maken, draagt de beginselen van ontbinding in zich, als het zich bevestigt dat de grootvizier Russisch, de nieuwe reis-effendi (minister van buitenlandsche zaken) Engelsch gezind, de seriasker en zwager van den sultan, *Halil*-pacha, daarentegen, van alle grondstellingen ontbloot is. En tot overmaat van ongeluk verneemt men hier, dat de zeemogendheden zich opzigtens onze aangelegenheden volstrekt niet verstaan kunnen, en dat de verwarring, waarin wij ons bevinden, zich ook tot de Europische mogendheden uitstrekt. Frankrijk moet zich van alle dwangmaatregelen tegen Egypte afkeerig toonen, daarentegen zou Rusland zich daartoe bereid verklaren. Het is hoog tijd iets beslissends te ondernemen, anders moet de Porte bezwijken onder de gevaren die haar van allerwege omringen. Het ware gevolgelijk te wenschen, dat men de ongelukkige vraag betrekkelijk het sluiten der Dardanellen liet rusten en dat Engeland en Rusland zich het bevredigings-werk aantrokken. (*Allg. Zeit.*)

Van de Turksche grens, *24 sept.* Een ongelukkig gesternte schijnt sedert eenige weken over de vertegenwoordigers der vijf groote mogendheden van Europa te Konstantinopel te zweven. Dat de Pruissische gezant, graaf *v. Königsmark*, ten gevolge van eenen val met zijn paard, het sleutelbeen brak, is reeds bekend; nu is de Engelsche gezant, lord *Ponsonby*, mede van het paard gevallen, doch zonder zich beduidend te bezeren. De Fransche gezant, admiraal *Roussin*, was met de verdieping eener woning ingestort, evenéens zonder groot letsel. De Oostenrijksche internuncius, baron *v. Sturmer*, is uit een bootje in het water gevallen, en is met de schrik en eene ligte verkoudheid vrijgekomen. De Russische gezant, eindelijk, de heer *v. Buténieff*, is met zijn wagen omgevallen en is vrij ernstig gekwetst; alles in den loop van weinig weken! (*Allg. Zeit.*)

— De Engelsche en Fransche smaldeelen liggen nog steeds aan den uitgang der Dardanellen; en schijnen aldaar te willen overwinteren, alhoewel men niet begrijpt, dat zij bij het invallen van het slechte jaargetijde, zelfs digt onder de Dardanellen-forten, de noodige veiligheid kunnen vinden. (*P. A. Z.*)

RUSLAND en POLEN.

St. Petersburg, *28 sept.* Z. M. de keizer en Z. Keiz. H. de erfgrootvorst zijn gisteren avond volkomen welvarend hier aangekomen. Sinds dezen morgen waait de keizerlijke vlag weder van het winterpaleis. (*Pr. St. Z.*)

GRIEKENLAND.

Volgens berigten uit Athene, is er eene maatschappij van Engelschen en Franschen, met den heer *Humann* aan het hoofd, in onderhandeling getreden met de Grieksche regering wegens oprigting eener bank. Naar men weet, is zoodanige instelling eene der vurigste wenschen van Griekenlands ingezetenen, die dikwijls groote landstreken onbebouwd moeten laten liggen, dewijl het hun soms aan een slechts klein kapitaal ontbreekt, om vee, gereedschap, enz. aan te schaffen; in dit gevoelig gebrek zou de nieuwe instelling althans gedeeltelijk voorzien. (*Allg. Zeit.*)

PRUISSEN.

Dusseldorp, *3 oct.* Naardien de kosten der ijzerbanen zoo verschillend zijn, en de grootheid derzelve dikwijls eene hindernis voor de daarstelling is, zoo kan de goedkoopheid der Dusseldorp-Elberfelder baan als een bevredigend voorbeeld en als eene vordering in deze belangrijke aangelegenheid gelden. Het voltooide gedeelte van hier tot Erkrath, hetwelk 1½ mijl bedraagt, heeft aan den bouw der baan zelve 115,970 rijksdaalders gekost, buitendien nog voor kosten van bestuur enz. 8623, dus in het geheel 124,593 rijksdaalders. Gindszijds Erkrath wordt trouwens de weg duurder, want dan loopt hij door het gebergte. (*Pr. St. Z.*)

FRANKRIJK.

Parijs, *7 oct.* De *Moniteur* deelt eene télégrafische dépêche uit Bayonne van den 5den dezer mede, van den navolgenden inhoud:

» *Madrid*, *1 oct.* Het Spaansche gouvernement heeft gisteren aan den senaat een ontwerp van wet van algemeene en volledige amnestie aangeboden, ten aanzien van al de staatkundige misdrijven, gedurende den tegenwoordigen oorlog gepleegd."

Parijs, *8 oct.* De brieven uit Madrid van den eersten behelzen het ontwerp van amnestie, 't welk aan den Senaat is voorgedragen. Hetzelve is zeer algemeen en bevat geene uitzonderingen, dan alleen ten aanzien van het verblijf van sommige personen, die zich van de amnestie zullen moeten bedienen, om voor alle vervolging te worden gevrijwaard, in die oorden, in welke het bewind vermeent, dat zij nog gevaarlijk zouden kunnen worden. De koningin-regentes had de amnestie op eigen gezag kunnen uitvaardigen, maar heeft de medewerking verlangd van de wetgevende vergadering om derzelve meer kracht bij te zetten.

— De *Moniteur* berigt, dat de raad van ministers gisteren middag bij den maarschalk *Soult* is vereenigd geweest, ten gevolge van uit den Levant ontvangen depêches, welke door den vice-admiraal *Roussin* en den schout-bij-nacht *Lalande* uit Konstantinopel zijn afgezonden, en van groot gewigt schijnen te zijn.

BELGIE.

Brussel, *8 oct.* Z. M. de koning der Belgen is van voornemen, zich naar Wisbaden te begeven om er de baden te gebruiken. Men vermoedt dat Z. M. bij die gelegenheid eene bijeenkomst wil houden met prins *Metternich*, die zich op dit oogenblik op den Johannisberg bevindt.

De *Aachener Zeitung* zegt, dat een stoomvaartuig te Keulen is besproken om Z. M. van Keulen naar Biberich te brengen. Men gelooft, dat dit de *John Cockerill* zal zijn, die bij die gelegenheid zijne eerste reis zal volbrengen.

Brussel, *9 oct.* De *Moniteur* deelt den inhoud mede van de post-overeenkomst, tusschen België en de Nederlanden gesloten. Volgens dit zeer uitvoerig stuk, waarvan de mededeeling in zijn geheel voor het publiek weinig belang aanbiedt, kan de frankering tot de grenzen of wel tot de plaats van bestemming geschieden; de aanbevolen brieven zullen moeten gefrankeerd en dubbel berekend worden; van weerszijden zal voor dagbladen en andere gedrukte bladen één en twee cents door de respectieve postkantoren aan elkander vergoed worden, zoodat het porto voor dagbladen twee en voor eenig ander drukwerk vier cents per blad zal bedragen; de brieven uit België voor de Nederlandsche Oost-Indische bezittingen zijn aan eene gedwongene frankering onderworpen tot de plaats der inscheping; geene brieven met gouden of zilveren muntspeciën, edele gesteenten, andere kostbare waarden of voorwerpen, aan een regt van in- of uitvoer onderworpen, zullen in bestemming voor een der beide landen worden verzonden. De bedoelde overeenkomst zal met den 16den dezer in werking komen, tot op het sluiten van een definitief tractaat ten dezen aanzien.

— De *Emancipation* verzekert, dat Rusland de Noordsche mogendheid is, die de fabrieken van den heer *Cockerill* voor veertien millioen francs gekocht heeft. Die koop schijnt echter alleen de ijzerfabriek en de smelterijen te Seraing te gelden. Men zegt dat de voortbrengselen dier fabriek bij derzelver invoer in Rusland grootelijks bevoorregt zullen worden, en men ziet de vervaardiging van een groot aantal stoomvaartuigen te gemoet.

Antwerpen, *8 oct.* Het *Journal d'Anvers* zegt, dat de nieuwe post-overeenkomst, tusschen België en de Nederlanden, ten gevolge van welke de geregelde dienst tusschen Antwerpen en Breda zal versneld worden, en die den 16den dezer maand in werking zal komen, onderscheidene voor de beide landen hoogst voordeelige bepalingen bevat. De dépêches zullen te Antwerpen geregeld elken morgen ten 9 ure aankomen, en, bij eenige zorg in de dienst boven Breda, zullen de Fransche en Belgische brieven dagelijks des morgens zeer vroeg in de voornaamste steden van Holland ontvangen worden. Naar het schijnt, zal België door de nieuwe overeenkomst ook eenige geldelijke voordeelen genieten.

Gent, *8 oct.* Eergisteren is de petitie, welke de werklieden aan koning *Leopold* zullen aanbieden, in het Fransch en in het Vlaamsch, of Nederduitsch, opgemaakt. De bezending zal bestaan uit eenen kantoorbediende, eenen meesterknecht en eenen werkman van elken tak van het fabriekwezen; te zamen twaalf personen. Gisteren heeft er nog eene vergadering plaats gehad, ten einde de zoodanigen, welke ongezind mogten zijn, zich niet deze taak te belasten, door anderen te doen vervangen. Men rekende er op, dat de petitie door niet minder dan 20,000 personen zoude worden geteekend.

Gisteren moeten al de fabrieken, die, voor het uitbreken der laatste onlusten, aan den gang waren, haren arbeid hervat hebben, en wel tegen de loonen, welke zes maanden geleden in dezelve werden betaald.

NEDERLANDEN.

's Gravenhage, *8 oct.* Men verneemt, dat, bij een dezer dagen genomen koninklijk besluit, aan onderscheidene regterlijke ambtenaren dispensatie is verleend van de bepalingen, vervat in art. 8 van de wet op de zamenstelling der regterlijke magt en het beleid der justitie, om, vereenigd met hunne regterlijke functiën, te blijven bekleeden de administratieve, plaatselijke of financiële ambten, hun bereids vroeger opgedragen, en sedert lang, met hunne vorige regterlijke betrekkingen, door hen waargenomen. (*Avondbode.*)

— De prins *de Chimay*, buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister van België, heeft heden ten 12 ure, in eene solemnele audientie, aan Z. M. zijne geloofsbrieven overhandigd.

Haarlem, *8 oct.* In de heden door de staten van Holland gehouden buitengewone vergadering voor de vacature in het provinciale geregtshof in Holland, ontstaan door de benoeming van jhr. Mr. *M. W. de Jonge van Campens Nieuwland*, zijn gekozen de heeren: Mr. *H. A. Bollard*, president van de arrondissements-regtbank te 's Gravenhage; Mr. *P. Buiskes*, officier van justitie te Leiden; Mr. *P. N. Arntzenius*, substituut-griffier bij den Hoogen Raad der Nederlanden; — en voor den eervol ontslagen heer Mr. *G. J. Jordens*, de heeren: Mr. *C. J. Vaillant*, advocaat te Amsterdam; Mr. *P. Elias*, kanton-regter te Haarlem, en Mr. *B. van der Velden*, substituut-officier van justitie bij de arrondissements-regtbank te 's Gravenhage.

Arnhem, *11 oct.* Uit het naburige stadje Huissen meldt men ons, dat, toen op den 2den dezer, de werkzaamheden op de steenbakkerij van de heeren *Vermeulen* en *van Heukelom* te Malburgen [illegible] aanvang namen, men, volgens oude gewoonte, de werklieden op jenever heeft onthaald. — Een jonge knaap van 13 jaren, met name *Willem Smits* die aan zijnen broeder het middag-eten bragt, geraakte mede in [illegible] heeft toen zoo veel sterken drank gebruikt, dat dit [illegible] onmiddellijken dood heeft ten gevolge gehad.

Mengelwerk.

Iets over de kracht en de waardij der grondwettelijke reglementen voor de stedelijke besturen in Oud-Nederland.

De afloop van het regtsgeding, gevoerd tegen den stedelijken ambtenaar van Leiden, SEYN, heeft op nieuw een bedroevend bewijs geleverd, niet zoo zeer van de zwakheid der regering van die stad, als wel van het, — al zij het niet opzettelijk en moedwillig, — verzaken van haren duren pligt, in opzigt tot het waken en zorgen voor de belangen der ingezetenen, tegen het ontvreemden van derzelver gelden; immers zal men niet willen beweren, dat penningen, welke aan de stad behooren, in het oog harer regering zouden kunnen worden beschouwd als ter vrije beschikking dier regering te zijn, zoodat het den ingezetenen zou ontzegd wezen eenigerhande aanmerking te maken over de wijze, waarop met die gelden gehandeld is, en de genomen voorzorgen tegen verspilling. Maar dit zelfde regtsgeding heeft nog eene andere proeve opgeleverd, niet zoo bijzonder voor Leidens ingezetenen, maar voor elken staatsburger van het — volgens de ministeriële pennen — zoo hoogst gelukkig (vaderlijk) bestuurd wordende Oud-Nederland; eene proeve van de wijze, waarop de Hooge Regering de van haar uitgegane reglementen op de provinciale en stedelijke besturen handhaaft, en er zorg voor draagt, dat niemand zoude wanen, dat dit alles slechts een wassen neus is. Uit het aangehaalde regtsgeding, zoowel als uit dat van den stedelijken ambtenaar BAKKER, *schijnt* het niet te blijken, maar is zonneklaar gebleken, — het zij, om met onzen Excellerenden minister van justitie te spreken, met alle bescheidenheid gezegd, — dat wanneer HH. burgemeesters en wethouders van Leiden de artikelen 88 en 90 van het reglement voor het stadsbestuur getrouwelijk hadden nageleefd, het eene physieke onmogelijkheid zoude geweest zijn, om zoo grove en ergerlijke ontvreemding van stadspenningen te doen plaats grijpen, als de beide genoemde ambtenaren, volgens regterlijk gewijsde, geacht moeten worden te hebben gepleegd; en welk is nu het gevolg van dit niet behoorlijk naleven dezer stellige reglementaire bepalingen voor de Ed. Achtb. HH. burgemeester en wethouders der stad Leiden geweest? immers geen ander, dan dat Hun Ed. Achtb. gerust en ongemoeid op het kussen zijn blijven zitten. In andere landen, die zich niet, zoo als wij in Nederland, op zoo vaderlijke regering mogen beroemen, zou het onverwijld ontslag van een stads-bestuur zijn gevolgd, hetwelk, hetzij dan uit zwakheid, hetzij uit lauwheid, hetzij op grond van blind vertrouwen, dergelijke wandaden, als waarvan de ingezetenen van Leiden het slagtoffer zijn geweest, niet had weten voor te komen. Immers de voortgang en volharding in het kwade, door de bedoelde twee schuldige ambtenaren is, — het verslag der beide regtsgedingen in het *Weekblad voor het Regt* heeft het ten duidelijkste aan het licht gebragt, — alleen een gevolg geweest van het niet in het minst acht geven op hunne daden en handelingen. En wat mag men nu, met het aangehaalde reglement in de hand, van dit alles denken? Dat men het hier te lande niet zoo naauw neemt, en zich bepaalt tot het maken en in de wereld brengen van allerlei soort van reglementen, niet met het doel om ze in vollen ernst te doen opvolgen en alzoo te handhaven, maar om ze te beschouwen als loutere maatregelen van orde, gelijk aan gewone formaliteiten. Van daar dan ook, dat, wat er in Leiden moge gebeurd zijn met de stedelijke geldmiddelen, een afgeleefd grijsaard aan het hoofd des stads-bestuurs wordt gelaten; een man die niets wist voor te komen in eene zaak, welke waarlijk wel in ernst mogt opgevat worden; een man, daarenboven, die, opdat men de waarde der ridderlinten toch vooral op den regten prijs zou weten te stellen, weinige jaren geleden met het kommandeurs-lint der *schoon luidende* orde *virtus nobilitat* werd begunstigd, en nu welligt, mogt er nog iets aan het fraaije geheel ontbreken, als een vernieuwd blijk van de tevredenheid der hooge regering voor zijne burgemeesterlijke handelingen en daden, met den niet minder schoon klinkenden titel van staatsraad zal worden begunstigd. Overbekend is het, dat het stads-bestuur van Leiden het beheer van zaken grootendeels liet aankomen [illegible]; doch wat kan dit terugnemen van het berispelijk gedrag van dat bestuur in dezen? Ook mag men, die regering gispende, zich niet veroorloven, de nagedachtenis van haren voormaligen minister aan te randen; zulks zou onedelmoedig en onkiesch wezen. Onedelmoedig, omdat de man, tot hoogere verantwoording geroepen, zich *hier* niet meer kan verdedigen; onkiesch, omdat voor zijne nagebleven betrekkingen de gelegenheid daartoe nog minder bestaat. Burgemeester en wethouders van Leiden mogen zich verontschuldigen met de betuiging dat zij aan de gepleegde misdaden geheel vreemd zijn, en dit zal een ieder met mij gaarne willen en moeten beamen; maar hiervan is nu de rede niet, het geldt alleen de vraag of zij, volgens den eed, bij de aanvaarding hunner bediening gedaan, zoo als bij het stedelijk reglement is voorgeschreven (art. 60), getrouwelijk hebben gewaakt voor de belangen en de welvaart der stad, om die met al hun vermogen te bevorderen, en of zij voor den alwetenden God en in gemoede kunnen verklaren, alles aangewend te hebben, wat strekken kan om dergelijke wandaden, als waarvan hier sprake is, voor te komen. Zij kunnen zich niet beroepen op de moeijelijkheid hunner taak, om op alles acht te geven en te letten; niemand toch heeft hen de waardigheid van burgemeester of wethouder *opgedrongen;* en behalve dat, zij genieten er hunne jaarwedde niet voor, om door het veronachtzamen van de voorschriften, hun door het stedelijk reglement bevolen, de stad in eene schade te wikkelen van p. m. *f* 130,000: want het doet bij deze beschouwing niets ter zake, of later eene milde hand zich heeft geopend, om het te kort aan te zuiveren; — dit alles leidt nu van zelf tot eene andere vrage, wat eigenlijk in Oud-Nederland reglementen, als de onderwerpelijke, baten en helpen, wanneer zij, die in de eerste plaats geroepen zijn ze getrouwelijk in acht te nemen, dit ten eenenmale verzuimen en niettemin vast in hunne posten of waardigheden gezeteld blijven? Er is thans veel geschrijf en gewrijf over onze grondwet en hare vele leemten en gebreken: — ik, die mij wel wachten zal eenige aanspraak op den naam van publicist te maken, achte mij echter met mijn alledaagsch verstand geregtigd, als vast geloof aan te nemen, dat in waarheid de beste grondwet nimmer iets zal baten, wanneer zij, die gehouden zijn om boven alle anderen aan hare stipte naleving de hand te houden, zulks eigendunkelijk veronachtzamen. Waarlijk de doelmatigste staatsinstellingen zullen in dat geval niets helpen (1), en ik kleve het gevoelen aan van hen, die meenen, dat juist hierin de kwaal ligt, althans meer dan in onze grondwet zelve, die ik daarom nog niet als de volmaaktste wil aangemerkt hebben. Zoo lang dit gevoelen geen post vat bij hen, die meer bijzonder door plegtigen eed aan de grondwet en aan hare reglementen, zoo als die op de stedelijke besturen zijn aan te merken, gebonden zijn, zal alle verandering ten goede, in haar aangebragt, wel eene doode letter blijven, zonder leven, geest of kracht. Alvorens nu dit mijn iets te besluiten moet ik nog aanvoeren, dat ik, hier boven sprekende van het bij voortduring laten blijven van een afgeleefd grijsaard aan het hoofd der regering van eene der voornaamste steden van Oud-Nederland, daarmede niet wil hebben betoogd, dat lieden van gevorderden ouderdom geene bekwaamheid of geschiktheid meer voor zulke betrekkingen zouden hebben; in den regel mag men dit aannemen, doch die regel is niet zonder uitzondering en wel in dat zelfde gedeelte van Hollands gewest, de steden Gouda en Schiedam kunnen daarvan ten bewijze strekken; ten bewijze, dat, in weerwil van het klimmen der jaren, het hoofd nog altijd frisch en gezond blijft. Inzonderheid mag de stad Gouda genoemd en op haar gewezen worden. Zij toch was vroeger met hoogst aanzienlijke schulden bezwaard en wanorde heerschte in hare financiën; het schrander beleid, gepaard met den vasten wil van haren tegenwoordigen waarlijk achtbaren burgemeester hebben haar daaruit allengs gered, en orde heeft de plaats van wanorde ingenomen, getuigen hiervan, *niet* het trapswijze vermeerderen van belasting op belasting, maar het achtereenvolgends verminderen van dezelve, dermate, dat het geen er nog van dien aard bestaat, bij andere steden in ons gelukkig Oud-Nederland vergeleken, als gering mag worden geheeten. Maar die man, grijs geworden in het voorstaan en behartigen van de stedelijke belangen, prijkt ook niet met het lintje en eene spreuk op den rok, waarvan velen, die iets van de Latijnsche taal meenden te verstaan, thans den zin en de beteekenis niet meer regt kunnen vatten; maar die man zal, indien men zich in zijne regtschapen denkwijze niet ten eenenmale bedriegt, daarover ook niet droevig zijn. Hij toch zal, gelijk zoo velen als er gelukkig nog in Nederland gevonden worden, er bewust van zijn, dat de onafhankelijke en regtschapen mensch, die naar burgerdeugd en naauwgezette pligtsvervulling streeft, aan het bezit van die edelaardige gezindheden voor zijn eigen gemoed en innerlijke tevredenheid meer heeft dan aan een nietig stukje lint en sterretje, waarnaar velen zoo rusteloos hunkeren, alsof het gemis van deze nietigheden den mensch kon doen verminderen in zijne wezenlijke waarde, dat is in dat geen, hetwelk hem in het oog des Alzienden waarachtig en duurzaam adelt.

Kudelstaart, 6 *october* 1839. ⁏ ⁏ ⁏

(1) Dit kunnen wij den geachten schrijver niet toegeven; het is waar, dat instellingen en reglementen niets baten, wanneer er de hand niet aan gehouden wordt. Maar wie *moest*, en wie alleen *kon* tot nog toe zorgen dat er de hand aan wierd gehouden? Immers de » hooge regering" die burgemeesters en wethouders benoemt, en niet afzet. Laat nu de benoeming van zoodanige ambtenaren eerst tot de burgerij worden overgebragt, gelijk in de Pruissche steden, en indien dan ook burgemeesters en wethouders *quand même* burgemeesters en wethouders blijven, dan, doch ook eerst dan, segge men: dat de doelmatigste instellingen niets helpen. *Red.*

Letternieuws.

DE ONBEVOEGDHEID VAN DE HELFT DER LEDEN VAN DE STATEN-GENERAAL VAN HET GESLOOTE KONINGRIJK DER NEDERLANDEN; door Mr. *DIRK DONKER CURTIUS*. Arnhem, *C. A. THIEME*. 1839. 20 bl.

(*Zie No.* 160.)

De wijziging der grondwet van 1815, naar art. 229 en volgende van die wet, door de helft der leden van de Staten-Generaal, gelijk die grondwet

hetzelve zamengesteld had, schijnt den heer DONKER CURTIUS een »*coup d'état* of ten minste slechts eene quasi- of schijnwettigheid."

»In alle zaken" zegt de geachte schrijver — houde ik de eenvoudigste argumenten voor de beste; wat diep verholen ligt en alleen door grooten omhaal van woorden kan worden verdedigd is zelden waar, en daarom wil ik aan elk, die zijn bloot oordeel heeft, vragen: of de grondwet van 1815 haar aanzijn niet is verschuldigd aan de vereeniging van de Vereenigde Nederlanden en Belgie, en of nu niet het gezond verstand leert, dat met de ontbinding der vereeniging dus ook ophoudt wat slechts een gevolg der vereeniging was?

»Ik wil onbeslist laten of eene grondwet is een verdrag tusschen het volk en den vorst, of eene hoogste wet, omdat het tot het geschilpunt niets afdoet; maar ik wil gevraagd hebben of met de vernietiging van het onderwerp, waarvoor eene wet is geschreven of eene verbindtenis is aangegaan, wet en verbindtenis niet vervallen? *Ja*, is het antwoord van het gezond verstand, van het natuurregt, van het volkenregt, van het staats- en burgerregt.

»Was nu het onderwerp der grondwet van 1815 het koningrijk niet, zoo als het naar het tractaat van Weenen was geconstitueerd; en is dat onderwerp niet vernietigd?

»Geldt in het bijzonder ten aanzien eener grondwet, houdende de hoofdregelen waarnaar, en hoofdinstellingen waardoor een land zal beheerd worden, de stelling niet, dat, bij eene aanmerkelijke verbrokkeling van den staat, die regelen en instellingen voor elk deel van den verbrokkelden staat ongeschikt worden? En is alzoo de *wil* of de *toestemming*, welke berustte op de vooronderstelling van den verbrokkelden staat, niet door de verbrokkeling opgeheven?

»Ik wil gevraagd hebben aan elk die slechts art. 229 en volgende gelieft in te zien, of die artikelen, voor het geval, waarin wij verkeeren, zijn geschreven; of zij zijn geschreven voor het geval waarin eene overmagt reeds heeft gedaan datgeen, waartoe *daar* de verklaring der Staten-Generaal wordt gevorderd; ik vraag het aan elk onbevooroordeeld, eerlijk man: is aan een soortgelijk geval, als waarin wij verkeeren, bij het daarstellen dier artikelen gedacht? Zoo neen, met welk regt zal men ze dan nu toepassen?

»Ik bid, ik smeek en bezweer allen, die niet willens blind zijn voor de waarheid, en die niet geneigd zijn aan hunne eigenliefde de toekomstige rust van den staat op te offeren, zonder vooringenomenheid te lezen, zonder partijzucht te oordeelen.

Daarop gaat de schrijver over tot zijn eigenlijk betoog, hetwelk hij drievoudig staaft. Hij levert namelijk: 1°. Het bewijs uit den oorsprong der grondwet van 1815; 2°. Uit den aard eener grondwet; en 3°. Uit de bepalingen der grondwet van 1815.

Onder de eerste rubriek zegt de heer DONKER CURTIUS: »Het koninkrijk der Nederlanden werd bij het Weener-tractaat van 31 mei 1815 uit de oude provinciën der Vereenigde Nederlanden en de voormalige Belgische provinciën, met de grensscheidingen, bij dit tractaat vastgesteld, opgerigt.

»De grondslagen van dit rijk waren reeds op 21 julij 1814 door onzen souverein bekrachtigd, en in *acht* artikelen vervat.

»Bij artikel 8 van het tractaat van 31 mei 1815 was uitdrukkelijk bepaald, dat die *acht* artikelen dezelfde kracht zouden hebben, alsof zij woordelijk in het tractaat waren vervat.

»Het zijn die *acht* artikelen, welke de eerste grondslagen van 1815 hebben uitgemaakt.

»Artikel 1 derzelve bepaalde: »Deze vereeniging, (dat is die tusschen de Hollandsche en Belgische provinciën) zal naauw en volledig moeten zijn, zoodanig, dat de beide landen een' en denzelfden staat zullen uitmaken, bestuurd door eene reeds in Holland gevestigde staatsregeling, die *met gemeenschappelijk overleg*, overeenkomstig de nieuwe omstandigheden, zal gewijzigd worden."

» Ten gevolge van deze grondslagen, — vervolgt de geachte schrijver, na al de 8 artikels te hebben medegedeeld — »waarop bij de tractaten het koninkrijk der Nederlanden was gevestigd, heeft de koning op 22 april 1815, uit overweging van de noodzakelijkheid eener grondwet, welke zich over het geheele Nederlandsche rijk uitstrekt, de volgende beschikkingen gemaakt:

Art. 1. Eene speciale commissie, door ons te benoemen, zal zich onverwijld bezig houden met de herziening der grondwet, voor de Vereenigde Nederlanden.

Art. 2 Aan de commissie zal worden ter hand gesteld;

a. De acht artikelen, behelzende de bepalingen, welke volgens het protocol, door de plenipotentiarissen der hooge bondgenooten, op den 20sten junij 1814 te Londen onderteekend en op den 10den julij daaraanvolgende door ons geaccepteerd, bij de zamenvoeging van het voormalig België en van de Vereenigde Nederlanden, in acht moeten genomen worden.

b. Het protocol van het congres te Weenen, waaruit de grenzen en omvang der aan ons gezag onderworpene landen ten volle blijken, wel verstaande dat het groothertogdom van Luxemburg, niettegenstaande de afzonderlijke betrekkingen, welke wij wegens hetzelve met Duitschland mogten te onderhouden hebben, wat de vertegenwoordiging en verdere wettelijke instellingen betreft, als een integrerend deel van den staat te beschouwen is.

c. De wet op den 23sten maart 1815 door ons met gemeen overleg van de Staten-Generaal der Vereenigde Nederlanden gemaakt.

Art. 3. De commissie zal overwegen, welke veranderingen noodzakelijk of dienstig zouden zijn, om, naar aanleiding der evengemelde stukken en van hetgeen de ondervinding des afgeloopen jaars geleerd heeft, de grondwet voor de Vereenigde Nederlanden overeenkomstig te maken met den nieuwen toestand der zaken en heilzaam voor *alle gedeelten* des koningrijks, in deszelfs *tegenwoordige uitgestrektheid.*

Art. 4. Zij zal een gaaf ontwerp formeren der grondwet, zoo als die ten gevolge van hare voorschrevene beraadslagingen en naar haar oordeel zoude behooren te worden vastgesteld en ingevoerd.

Art. 5. Bij de aanbieding van dat ontwerp, zal de commissie ons tevens dienen van consideratiën en advijs over de wijze, waarop dit VERBOND tusschen de natie en ons zal moeten worden bekrachtigd en van *wederzijden* beëedigd, en over alle verdere maatregelen welke de invoering der *nieuwe grondwet* behooren vooraf te gaan en te vergezellen.

»Het lijdt alzoo geen twijfel of het is de *naauwe* en *volledige vereeniging* der Hollandsche en Belgische provinciën, en het ineensmelten der beide landen tot eenen ondeelbaren staat, welke de aanleidende oorzaken van het ontwerpen dier grondwet en de grondslagen, waarop zij gevestigd is, zijn geweest; het lijdt geen twijfel, dat, zonder die vereeniging, de grondwet niet zoude zijn daargesteld."

Stedelijke Publicatiën.

BURGEMEESTER der WETHOUDEREN de stad Arnhem brengen hiermede ter kennis van den belanghebbenden, dat door den heer staatsraad, gouverneur dezer provincie, is executoir verklaard het 2de *aanvullings-kohier voor de belasting op het personeel voor deze gemeente*, en dat hetzelve aan den heer ontvanger der directe belastingen alhier ter invordering is toegezonden;

Vermanende Burgemeester en Wethouderen voornoemd de belanghebbenden, ter zijner tijd hun verschuldigde te voldoen,

En zal deze worden afgekondigd en aangeplakt ter plaatse, alhier gebruikelijk,

Arnhem, den 8sten october 1839.

4°. Eene DAGHUURDERS-WONING, met circa 2 Bunders BOUWLAND, daarbij gelegen.
5°. Een DENNENBOSCH, met zware en jongere Boomen, en daarin zijnde LEEMKUILEN, groot circa 20 Bunders; benevens omtrent 2 Bunders BOUWLAND, daaraan gelegen.
6°. Een BERKENCINGEL.
7°. Een ELSHAGEN.
8°. Een EIKENHAGE, groot te zamen ruim 3 Bunders; — benevens de tot dit Landgoed behoorende HEIDEVELDEN.

De helft van de koopsom kan, als eenig hijpotheek, in het goed gevestigd blijven.

De verkoopings-voorwaarden zullen ter lezing liggen ten kantore van voornoemden Notaris, op den Huize *Putten*, te *Doornspijk*, bij wien inmiddels, met *gefrankeerde brieven*, nadere informatiën te bekomen zijn.

H. C. van der Meer, Notaris te *Culenborg*, zal, op Dingsdag den 22sten October aanstaande, bij inzet, en 8 dagen daarna, zijnde den 29sten derzelfde maand, telkens des middags ten 12 ure, in het Logement *het Wapen van Gelderland*, binnen *Culenborg*, finaal verkoopen:

1°. Een hecht en sterk GEBOUW, ingerigt tot eene AARDAPPELEN-SIROOP-FABRIEK, waarin een gemetselde KELDER tot berging van circa 60 Okshoofden Siroop, met ERVEN, staande en gelegen binnen *Culenborg*, met de daartoe behoorende *vier* KETELS, BAKKEN, KUIPEN, en het geen verder tot uitoefening der Fabriek behoort.
2°. Een HUIS, ERVE en TUINTJE, staande en gelegen in de Ridderstraat aldaar.
en 3°. Een HUIS en ERVE daar naast.

Nadere informatiën zijn te bekomen ten Kantore van voornoemden Notaris. Brieven franco. — Zijnde dezelve perceelen inmiddels ook uit de hand te koop.

VERKOOP VAN UITERWAARDEN.

De Notaris *W. S. G. T. Post*, te *Eck en Wiel*, Kanton *Tiel*, zal verkoopen:

Twee percelen uitmuntende UITERWAARDEN, te zamen groot 12 Bunders, 32 Roeden en 20 Ellen, naast elkander gelegen te *Hien*, Gemeente *Dodewaard*.

De veiling geschiedt, in perceelen en massa, bij inzet op Donderdag den 24sten October 1839, en veertien dagen daarna op Donderdag den 7den November bij toeslag, telkens des voormiddags om *elf* uur, ten huize van *A. van Neerbos*, in *den Engel*, te *Hien*.

Informatie te bekomen bij den Burgemeester *C. Taats*, te *Dodewaard*, en bij den voornoemden Notaris *Post*. Brieven *franco*.

---

† § † Op Maandag den 14den October 1839, te beginnen des morgens om 10 uur, en volgende dagen, zal, ten overstaan van den Notaris *Godefroij*, in de Turfstraat te *Arnhem*, Wijk A. No. 119, erfhuiswijze worden verkocht een fatsoenlijke INBOEDEL, bestaande in:

Onderscheidene groote Mahonijhouten en andere MEUBELSTUKKEN, TAFELS, STOELEN, LEDIKANTEN, BEDDEN en TOEBEHOOREN, TAFEL- en BED-LINNEN, PORCELEIN, AARDEWERK, KOPER en TIN, KAGCHELS, Smirnasche en andere VLOERKLEEDEN, GOUDEN en ZILVEREN HOROLOGIE, eene staande spelende KLOK, WINKELKASTEN, BAKKERSGEREEDSCHAP, TOONBANK, enz. — zullende op Zaturdag te voren van 10 tot 1 ure te zien zijn.

Verkooping

Van 80 perceelen extra zware EIKENBOOMEN, staande en nog wassende op den *Elshof*, te *Malden*, bij *Nijmegen*, zeer geschikt voor MOLENASSEN, BERGROEDEN en zwaar TIMMERHOUT, op den 30sten October 1839, des voormiddags ten 10 ure, op den *Elshof* voornoemd. — Informatiën bij den Notaris *van Manen*, te *Nijmegen*. — Brieven franco.

Magazijn

VAN

J. H. J. PAS,

IN DE

Nieuwe Winkel,

op den hoek van de Waterstraat, aan de Markt te Zutphen,

zijn deze navolgende goederen te bekomen; als: alle soorten van Engelsch en *Wedgwood* AARDWERK, KRISTAL- en GLASWERKEN, Gesorteerde KANTOOR- en TAFELLAMPEN, Engelsch en Fransch PORCELEIN, en alle soorten van grof en fijn AARDEWERK, in het groot en klein, tegen civiele prijzen.

J. BENJAMINS,

heeft de eer de Dames te berigten, dat hij heden ontvangen heeft een Uitmuntend Assortiment Nieuwe MOUSELINE DE LAINE KLEEDEREN, Effen en Gebrocheerde ZIJDEN STOFFEN, NAJAARS- en WINTER-DOEKEN, MANTELSTOFFEN en meerdere NIEUWIGHEDEN, tot zijn vak behoorende.

Arnhem, 8 October 1839.

TE KOOP:

Eene nieuwe CALÈCHE-BAROUCHETTE, voor een en twee Paarden. — Te bevragen bij C. *van der Spek*, Mr. Zadelmaker te *Arnhem*.

---

† § † Bij *J. van Doormolen*, Mr. Smid in de Turfstraat, te *Arnhem*, zijn te bekomen onderscheiden soorten van KOLOM- en andere KAGCHELS, en FORNUIZEN, voor welker deugdelijkheid hij instaat, en waarvan hij de prijzen aanmerkelijk heeft verminderd. — Hij belooft in alle opzigten eene prompte bediening.

---

§ † § De Ondergeteekende heeft de eer, aan het geachte publiek te berigten, dat hij weder ontvangen heeft eene partij TEXELSCHE OESTERS, tot de civielste prijzen; kunnende dezelve ook bij hem in eene daartoe in gereedheid zijnde Kamer gebruikt worden. — Verder is hij mede voorzien van fijne ENGELSCHE BIEREN, als *Brown-Stout*, *London*, *Porter* en *Ale*.

J. A. Klijn,
Oeverstraat, *No. 75 te Arnhem*.

---

† † † Eene groote partij op Zandgrond geteelde, extra mooije EIKEN KREEFTEN worden, tegen eenen civielen prijs, aangeboden, franco *Arnhem*, *Doesborgh*, *Zutphen* of *Deventer*, te leveren, des verkiezende, in dit Najaar of in het aanstaande Voorjaar. — De Heer *P. Teunissen*, te *Arnhem*, zegt bij wien.

Bij *W. van Zoest*, op de Schoolplaats, te *Arnhem*, zijn wederom te bekomen beste 4-Elsche MOSKOVISCHE MATTEN, à *f* 5.50 de Bos; alsmede allerhande soorten van RIETMATTEN, voor billijke prijzen. — Beveelt zich in ieders gunstig aandenken.

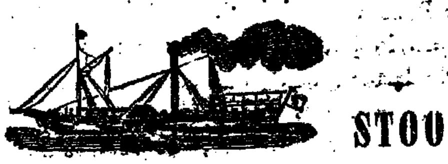
† † † Op Maandag den 16den September 1839, is er van eene der Diligence-Ondernemingen tusschen *Arnhem* en *Zutphen* vermist geraakt een ZWART LEDEREN MET LINNEN OVERTROKKEN KOFFER, gemerkt *Passagiers Gut für R. Strohmann*, inhoudende MANS-*Lakensche* LIJFSKLEEDEREN, LINNENGOED, geteekend R. S. enz.

Diegeen, die eenige aanwijzing hiervan doet, zal *f* 50 voor eene belooning hebben, terwijl hij die het teregt brengt bij den Uitgever dezer Courant, genereus zal beloond worden.

*** De Boekhandelaar *Nijhoff*, te *Arnhem* geeft uit en heeft alom verzonden:

I. VOLKSVERHALEN *en* LEGENDEN, *aan de Rijnoevers verzameld. Medegedeeld door* Mr. C. P. E. Robidé van der Aa. In twee deelen compleet. Prijs . *f* 5,80.
II. Het KONINGSBIER *voorgesteld als Volksdrank ter wering van de jeneverpest*, *door* J. Backer. Prijs . » 0,25.

NB. Bij dit werkje is gevoegd een tarief der prijzen, waarvoor de verschillende soorten van KONINGSBIER, tot welks vervaardiging en debiet aan den uitvinder door Zijne Majesteit octrooi is verleend, te bekomen zijn.

Rijn- en IJssel-
STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ.

Dienstregeling voor de maand October.

Van AMSTERDAM naar KAMPEN,
behalve Zondags, dagelijks 's morgens 8 uur.
Van KAMPEN naar AMSTERDAM,
behalve Zondags, 's middags circa 2 uur.
Van DEVENTER over ARNHEM naar EMMERIK,
15, 20, 25 en 30, 's morgens 5 uur.
Van EMMERIK naar KEULEN,
16, 21, 26 en 31, 's morgens half 5 uur.
Van KEULEN naar ARNHEM,
13, 18, 21, 23 en 28, 's morgens 6 uur.
Van ARNHEM naar KAMPEN,
14, 19, 24 en 29, 's morgens 5 uur.
Van KAMPEN naar DEVENTER,
14, 19, 24 en 29, 's middags circa 4 uur.

In directe verbinding met de Stoombooten van *Amsterdam* naar *Hamburg* en van *Keulen* naar *Maintz*, *Straatsburg* en *Bazel*, en in correspondentie met Diligences van *Amsterdam* over *Haarlem* naar *'s Hage* en *Rotterdam*, en van *Kampen* over *Zwolle* naar *Groningen*, *Almelo*, *Enschedé* en *Oldenzaal*, breeder bij affiches omschreven, en nadere informatiën ten Kantore van de Heeren Agenten der Maatschappij.

Te Arnhem bij C. A. THIEME, Boekdrukker.